

ВСПЕВЛТ

K. 6176

1924

1925
240 а/к

15-11-44
6-11-44

Пароход „Вл. Ульянов-Ленин“.

Салон I-го класса.

Салон I-го класса.

Волжское Государственное Речное ПАРОХОДСТВО

ПРАВЛЕНИЕ: Н.-Новгород, Кооперативная, 13.

МОСКОВСКАЯ КОНТОРА: Мясницкая ул., № 1.

СВОИ АГЕНТСТВА ВО ВСЕХ ПУНКТАХ ВОЛЖСКОГО БАССЕЙНА.

Транспортные конторы:

В Москве (Мясницкая, 1), Ленинграде, Н.-Нов-
городе, Свердловске, Уральске, Оренбурге,
Баку, Ивано-Вознесенске и Ростове на Дону.

Представительства:

В Киеве и Бугульме.

Предварительная продажа пассажирских би-
летов производится в транспортных конторах.

Ціна окр. № 30 коп.

[05 (47714X) „1925“].

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

ВСЕСВІТ

№ 8

1-го ТРАВНЯ
1925 р.

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ ДВОХТИЖНЕВИК

За редакцією В. БЛАКИТНОГО

▼▼▼ РЕДАКЦІЯ: ▼▼▼
Харків, вул. Лібкнехта, № 11.

ЗМІСТ: Оповідання: Тумба—Сергій Жигалко; Перегони—Петро Панч; Вірші: Свято—І. Квітоград; Гуморески: Почали сезон і підручник—Василь Чечвянський; Нариси: Французькі моряки на Чорному морі—Андре Марті; Агент великих хижаків—В. Поліщук; Живемо Комуною—К. Гордієнко; Техніка людського тіла—К. Подолянин; Театр смертної кари—П. Красний; Ілюстрації фотогр. „Всесвіту“ А. Плахтія; Кліше цинкографії „Червоний Друк“; Метранпажі — П. Касапов і М. Зайцев.

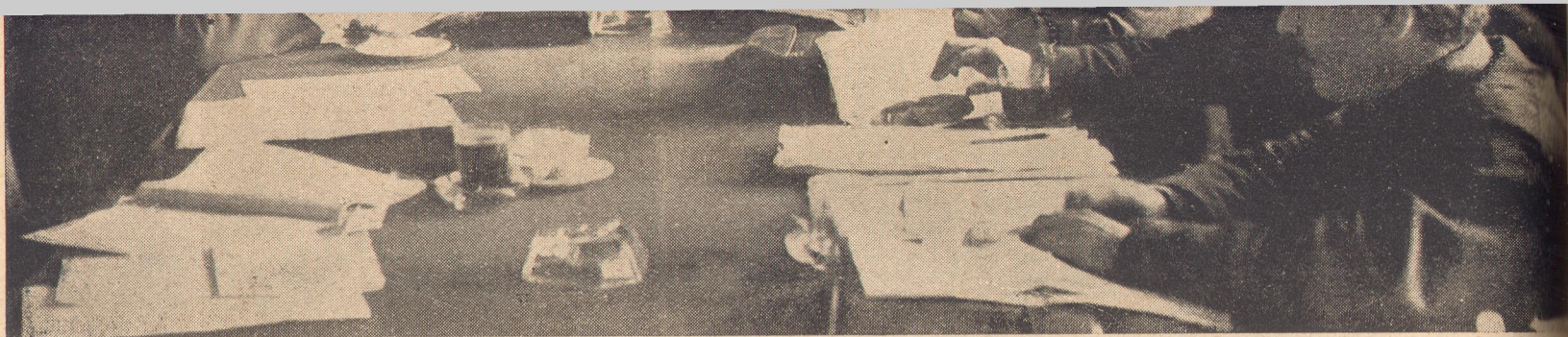
Голова Раднаркому У.С.Р.Р. Влас Яковлевич ЧУБАР.

Засідання Ради Народніх Комісарів України за головуванням т. Чубаря.

Сергій Жигалко.

ТУМБА

Засідання Ради Народніх Комісарів України за головуванням т. Чубаря.

Сергій Жигалко.

ТУМБА

I.

Ви не знайдете логічного зв'язку у цих рядках; — бо, що за логіка — дивитись на спокійну, пристроєну коло тротуару — тумбу?

Тумба.

Залізо.

Вона стоїть нерухомо місяці, роки, віки і навіть стоятиме тисячоліття, — хіба в'їдливі осінні дощі покопирсають її ідіотську, важку голову.

Значить —

— тумба.

Вона стоїть на розі Хрещатику і спокійно оглядає день. Бачила вона різноколірні партії і нації, примощувалася на ній кривава шия порубаного бандита і рясно поливалася вона сльозами молоді, вродливої проститутки.

Значить — стояла тумба.

А дні проходили по вулиці, — такі ясні і свіжі, гудів трамвай бовтаючись у рейках і розпачливо кричала десь сірена.

Ранок. Сонце.

Тумба.

Вечір. Роси.

Камінь.

II.

Громадянин Кандиба що-дня куриє цигарки. Сидів біля вікна і куриє.

Що-дня.

По республіці ішла робота. Напиналися, жили на скронях і міцно стискалися щелепи. Радіо, — бурєю шугало по кордонах Республіка. Комуністи.

Громадянин Кандиба куриє цигарки. Сидів біля вікна і спокійно позирав униз на вулицю.

1918-й

— 20-й

— 24-й

1925 рік.

Кандиба спокійно покурює цигарки.

?

III.

Ви наче пов'язали собі туго хусточкою очі. По-за вами нема життя. Ви забули про Перекоп, про Тріпільські дощі, для вас немає СРСР, — такого будуючого, що весняно дивиться на далекі гори, які потопляють у глибоких океанах.

Словом для вас нічого не існує.

Сидите біля вікна сірого, осіннього ранку і дивитесь униз на вулицю.

За стіною, у кухні — стукає ніж (це Віра), у низу двірник рубає дрова.

Осінній день прокинувся.

Десь проспівав півень.

З розчиненого шкапу визирають дебели томи: — Пушкин, Булгарин і ще щось товсте.

На столі: Політграмота (чого вона у вас?).

— Це «ересь», це непотрібна річ.

(Ви думаєте зараз що це — «ересь», бо для вас життя не існує).

За стіною стукає ніж, у дворі — двірник і півень.

Нудно.

Тоді ви виходите на вулицю (взагалі, виконуєте всі пакти умови, що зробили ми з вами), сідаєте на тумбу, згадуєте — і оці Буддою кидаєте вповдовж тротуару.

Повз вас проходять глевкі «непманки», впливають на ваші емоції» (тепер ви вже не Будда); — ви чемно приймаєте ноги з тротуару і ховаєте за камінь.

Бачите, як з вікна приватного магазину визирає голене, пухке обличчя (вас Ларьок не обходить), тоді ви маєте Шкурни, бо він хотів колись уп'ястись кулаком у пухке, солодке обличчя.

Сидите і чуєте;

— Моей Ліде два пуда, но я непременно хочу, чтобы она весела трі... —

— це розмальовані губи.

Потім і ще де-що почуєте. І вам робиться приємно.

Сидите і курите «Алжир».

По бруку, в обіймах тротуарів проходять піонери і комсомольці, прямують до Ленінського клубу і розривають ранковий повітря піснею:

Заводи без нас

Не пустеют

Рабочая там молодьож...

Ви добре знаєте хто вони і куди йдуть, але вірите що це шатрапа і шалається, мовляв, вона без цілі по городу.

Думаєте; —

— За чим слідкує червона міліція!

На слові — «червона» — у вас синіють щоки.

Почуваєте, що приємно так сидіти і знаєте, що шлунок, гарно справляє свої функції.

Раптом, з-за рогу сусідньої вулиці виринає купа люмпенів і криком і реготом спішають до Хрещатику.

Ви питаєте, що це.

— Геть сором, отам! — пучкою вказує молодий люмпен.

Ви, спокійно прямуєте за гуртом і уперто хочете побачити — непомітність.

Віля почти наганяєте двох молодих (мужчину і жінчину), дивитесь їм наперед і дивитесь.

(Ви зараз не Будда і умову не виконали).

Секретар ВУЦВК. А. І. Буценко.

Ви: — доїдаєте друге.

— Жалко, а все таки — сволочний чоловік!

Віра:

— Туди йому й дорога, дрянй!

Ви поїли, витерли серветкою губи, запалили цигарку і

Заводи без нас
Не пустеють
Робочая там молодьож...

Ви добре знаєте хто вони і куди йдуть, але вірите що це
штрапа і шалається, мовляв, вона без цілі по городу.

Думаєте;—

— За чим слідкує червона міліція!

На слові—«червона»—у вас синіють щоки.

Почуваєте, що приємно так сидіти і знаєте, що шлунок,
гарно справляє свої функції.

Раптом, з-за рогу сусідньої вулиці виринає купа люмпенів
з криком і реготом спішать до Хрещатику.

Ви питаєте, що це.

— Геть сором, отам!—пучкою вказує молодий люмпен.

Ви, спокійно прямуєте за гуртом і уперто хочете побачити—
моромність.

Для почти наганяєте двох молодих (мужчину і жінчину),
сидите їм наперед і дивитесь.

(Ви зараз не Будда і умову не виконали).

У „неї“... у „його“...—

—помічаєте і занотовуєте у себе на
мозкові.

Після такої ревізії ви йдете на своє місце, як чуєте,—про-
годинник три рази.

Це на виконкомі.

Але ви уперто думаєте що це на Лаврі (бо для вас викон-
ком не існує) і покірно йдете до себе на квартиру.

За спиною не стукає ніж, а щось втомне і солодке розпов-
сю по всіх кімнатах.

— Це Віра сьогодні «солодке» приготувала...—

—думаєте і чекаєте поки вас не
поκληчуть.

(Поки не покличе Віра).

Уже в їдальні.

Віра.

— Боря, як ти втомився! Весь день бігаєш, ніколи й спо-
ти! Ах, це життя!—(ви втирає хусточкою очі).—Таке жорстоке,

болюче для вихованої людини!

Ви:—доїдаєте котлету.

Да, у смерть натовмився Віро!—і жалісно дивитесь у вікно.

Вона скорбно дивиться вам у очі (вам робиться неприємно)
і каже „друге“.

Боря, учора Полонського одвезли в лікарню!

Ви:—

—нібі не знаєте хто це хворий.

А хто це Полонський?

Віра:

Та комуніст, шолудивий такий! Той, що хотів нас виселити
з квартири! Знаєш?

Секретар ВУЦВК. А. І. Буценко.

Ви:—доїдаєте друге.

— Жалко, а все таки—сволочний чоловік!

Віра:

— Туди йому й дорога, дрянй!

Ви поїли, витерли серветкою губи, запалили цигарку і
кілечками, спокійно пускаєте дим.

А на вулицю сідає осінь.

Тихо, нудно.

— Бо осінь, а осінь вишкрябує з душі усі гарні частини
чоловіка.

(Це ви розмовляєте сами з собою).

Добре знаєте що не в нашій країні, не в СРСР впливають
пори року на людину; добре знаєте, що зараз (хоч і осінь)
провадиться найколосальніша робота по республіці,—але дума-
єте і уперто думаєте,—що осінь робить з людини невипрану
сорочку і згоджується:

— Я не винен що я такий «індеферентний» до всього,—бо
осінь-же!

Слово «індеферентний»—кривить ваши губи в посмішку.

— Чужоземне (мовляв) слово!

А Віра дурна—, як порожня дуплянка. Це вас радує, бо
почуваєте, що стоїте вижче Віри.

А хто вона?

Віра—ваша жінка, дружина—як хочете. Скінчила «інсти-
тут благородних девиц»—і грає на п'яніно.

Вечором, вона сідає за п'яніно, ви—коло неї, електрика
борсається на віях у неї і почувається що ви—Байрон, або
якийсь із «його» героїв. Приблизно. І це все радує.

Віра грає:—не іскушай мене без нужди... або щось інше,
подібне до цього. Ви, палите «Алжир» і дивитесь на її золоті
кучеряшки.

Скінчала.

Томно підвела брови. На вас.

Як приємно!—і поклала руку на ваше плече.

Ви в нестямі (робите що в нестямі) кидаєтесь на неї, цілуєте в губи, облапуєте її і зливаєтесь у одно ціле.

Тоді у вашому роті робиться паскудно, як після поганої махорки, ви спльовуєте і сідаєте біля вікна.

— Віро! завтра іде надзвичайна кіно-фільма, музика чудова от тобі послухати!

Вона:—струшує щось з спідниці і важко дихає.

— Боря! Підем? Борічка!

— Ну звичайно, звичайно!

Ви зараз серйозний і спокійний, як цього вимагає сімейний шаблон.

Потому йдете (з нею) у спальню, роздягаєтесь, кладете штани на стілець і насовуєте на голову одягало.

Вона щось вовтузиться коло ліфчика, коло штаненят своїх і погрожуючи пальчиком сміється:

— Ох, Боря-Боря! дві кнопки одірвав!

Ви усміхаєтесь і затулюєте очі. Вона лягає, світло гасне і тихо робиться в кімнаті.

За вікнами прошумів трамвай. У стіні зашуруділи мишенята і покопотіли ніжками по підлозі.

Ви думаєте:—

— треба кота.

Потому голосно:

— Віро, чуєш?

Вона:

— Чую.

Ви:—незадоволено.

— Що чуєш?

— Трамвай проїхав!

Ви:—підводитеся на лікоть.

— Кота треба дістати, чуєш, миши!

Вона:

— Краще ж кішечку тоді!

Ви знервовано спускаєте на долівку слину, сунете на голову одягало і засипаєте.

Десь —

— з городу —

— пробило «дві».

Це з високої башти—

— виконкому.

IV.

— Це так мало!—скажете ви.—Це ж одна мить в порівнянні з вічністю.

Залізо.

... Ну, нехай громадянин Кандиба.

Далі...

V.

Ранком, свіжі газети, Ви, як освічена людина, —купуєте номера і передивляєтесь по «діагоналі». Помічаєте:

— «Перевибори сільрад»...

Голосно промовляєте:— Ага!

Читаєте:

«Перевибори проводяться як найкраще... наслідки підготовки—чудов»...

Похмуро мнете газету, сунете в кишеню.

— Неприємно, неприємно... злидота організувалася!

Думаєте.

Вам зробилося неприємно, що мільйонноголова маса уже зімкнулась і свідомо прокладає собі дорогу.

Тоді ви нічого не бачите перед собою і поспішаєте на Півальну, у 45 номер.

(Там живе Корніяка, «зуб»—і ви в надії).

— Той знає суть справи!—покладаєтесь на його собачий нюх. Дзвоните.

Вас упускає якась «гемороїдальна» особа і ви сідаєте в крісло, в кабінеті «друга». Витягаєте газету і подаєте Корніяку.

— Я вже, уже читав!—швидко і хитро одмовляє.

— Ну, а справді, як?—питаєте.

— Брехня, порожній згук!—вам на вухо:—Наші не сплять вибори провалюються! Маша!

Уходить Маша. Ота, що впускала.

— Дві сині!

— Маші.

Ви уже спокійно зітхаєте і говорите:

А я, справді, думав що «нас» б'ють!

(На слові—«нас»,—у вас червоніє ніс).

На столі опинилися дві пляшки «портвейну», тарільці—«бифштекс» і дві чарки.

Н. Ісаєнко.

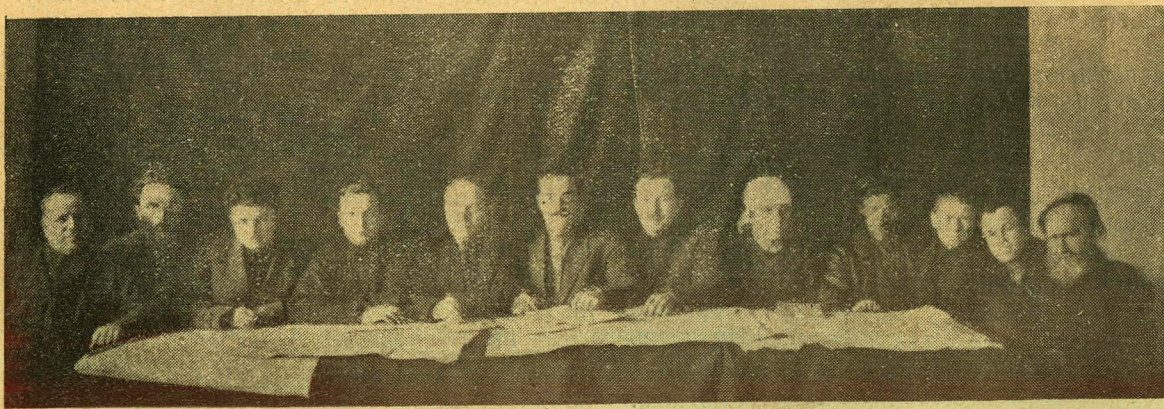
Член спілки робкорів Донбасу „Забой“. Молодий письменник.

— Трамвай проїхав!
 Ви:—підводитеся на лікоть.
 — Кота треба дістати, чуєш, миши!
 Вона:
 — Краще ж кішечку тоді!
 Ви знервовано спускаєте на долівку слину, сунете на голову одягало і засипаєте.
 Десь —
 — з городу —
 — пробило «дві».
 Це з високої башти—
 — виконкому.

IV.

— Це так мало!—скажете ви.—Це ж одна мить в порівнянні з вічністю.
 І не все.
 Треба про рік Хрещатику,—де стоїть тумба.
 ...Вона стоятиме віки, а громадянин Кандиба так мало викуриє на ній цигарок.
 Всього—один день.
 Один день і вік.
 Різниця.
 Але для його хватить!
 Він викуриє ще усі тютюнові плантації алжирських колоній і зрідка буде затягатися поганою Чернігівською махоркою.
 :
 Значить,—рік Хрещатику і тумба.

З'їзд спілки селянських письменників „Плуг“.

В перших числах квітня відбувся з'їзд письменників „Плуг“. На ілюстрації президія з'їзду під головуванням т. Пилипенка.

(Там живе Корніяка, «зуб»—і ви в надії).
 — Той знає суть справи!—покладаєтесь на його собачий нюх.
 Дзвоните.
 Вас упускає якась «гемороїдальна» особа і ви сідаєте крісло, в кабінеті «друга». Витягаєте газету і подаєте Корніяку.
 — Я вже, уже читав!—швидко і хитро одмовляє.
 — Ну, а справді, як?—питаєте.
 — Брехня, порожній згук!—вам на вухо:—Наші не сплять вибори провалюються! Маша!
 Уходить Маша. Ота, що впускала.
 — Дві сині!—
 — Маші.
 Ви уже спокійно зітхаєте і говорите:
 А я, справді, думав що «нас» б'ють!
 (На слові—«нас»,—у вас червоніє ніс).
 На столі опинилися дві пляшки «портвейну», тарільці—«бифштекс» і дві чарки.
 Корніяка:
 — Ну, Боря,—нехай везе нашій братії на провінції таке нам оця зелень!
 Випиває.
 Ви випиваєте.
 Червоніють і запливають сльозами од щастя очі.
 Врешті ви з своїм „колегою“ переморгнулися (уже мовляв досить), кинули очі у його гострий зір і вийшли на вулицю.
 Свіжий ранок процідив скаламучену голову і ви поспішаєте на біржу.
 Посміхаєтесь з довгого плакату, що перетяв білим червоним усю вулицю:—„чудаки“—мовляв.

Пробило 10.

Це з гострої башти—
 — виконкому.

VI.

Я, хотів про зав'язав хусточкою очі, а пішло з сім іншими, покрученими рачками.

Але, це не важно.

Не важно, що перед очима поринають вохкі тротуари, зовсім не мішають мені сидіти на тумбі—оці напудрені рішні.

Я спокійно сховаю під себе і буду оглядати сирі день так уперто і настійно, —як архаїчний, весняний зливами забутий—Будда.

VII.

Вже з тиждень, як ходите до Корніяки. Він одержує відомості з провінції і весело вас зустрічає.

— Боря! Взяла!

Ви:

— Слава богу, наша зверху!

І дома коли, улягається вечірня склака, ви підраховуєте: 15 горькой, 20 портвейн, 14 зубровка...—

— Це з Корніякою випили.

Дивуєтесь инколи.

Власне, нащо встромляти палку у колесо життя? Нащо затримувати розовий здобутків революції?

Але:—стискається ваш кулак коли згадаєте, як виблискували колись ваші плечі у погонах поручика.

Іде:

— Боря! міль їсть наплечники, треба просушити...

Це Віра.

Ви наче щось пригадали:

— Ах, да, я й забув! конче треба, конче треба!

А що «треба», ви й сами не знаєте. Бо скаламучені колишнім виблиском молодости.

Віра протягає шнурочок над вікном, вішає пару блискучих погонів і ще якесь барахло в галунах і любовно їх оглядає.

Ви приходите до дому, механічно зриваєте шнурочок і кидаєте оздобу у кошика.

— Дура!—

— промовляєте.

(Це Віра—дурна).

Ви знервовані.

Корніяка сумний і мовчазний.

Перевибори пройшли погано (для вас погано) 100% злидноти увійшло в сільради. Ваших агентів заарештовано, а Корніяку—«підшили».

Тепер він не ночує дома, а ви, спалили погони на примусі.

Віра:—коли палили.

Жертви польских катів.

т. Багинський.

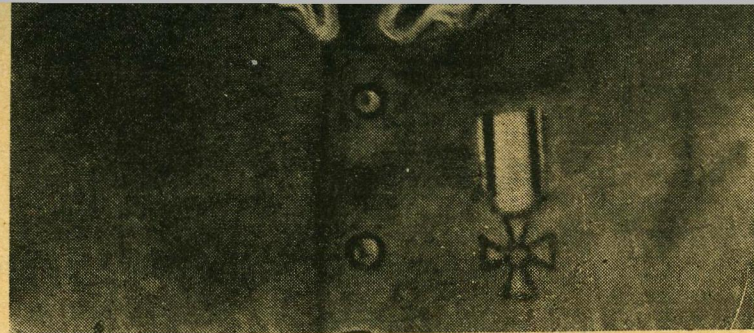
— Боря! су-ма сошол!—і вас за руку.—Вони пригодяться колись!

— промовляєте.

(Ще Віра—дурна).
Ви знервовані.
Корніяка сумний і мовчазний.
Перевибори пройшли погано (для вас погано) 100% злид-
ноти увійшло в сільради. Ваших агентів заарештовано, а Кор-
ніяку—«підшили».
Тепер він не ночує дома, а ви, спалили погони на примусі.
Віра:—коли палили.

т. Вечоркевич.

т. Багивський.

— Боря! су-ма сошол!— і вас за руку.—Вони пригодяться
колись!

Ви грубо одпихаєте її і щось невиразно промовляєте. Бо
почуваєте, що ви досить розумна і сторожка людина.

Ранком Віра прийшла з базару.

Віра:

— Боря, Женю арештували сю ніч!—безсило упала в крісло.

Ви, якось гупо дивитесь на неї, потім фальцетом:

— Амінь?

Віра плаче. Ви бліді і дегенератом дивитесь на елек-
тричну лампочку.

Потім тихо:

-- А я, Віро! Я,—дома?

З Вірою—істеріка, ви нічого не розумієте і шукаєте щось
у кишені.

У шибки бризнуло сонце і затопило підлогу рясно золо-
тим дощем.

День плив так мягко, сонно. За стіною не стукав ніж, а
ви чогось глибоко прислухаєтесь до вулиці, де шмигав
рознузданий, порожній трамвай.

Тепер ви не сідаєте на тумбу, не впиваєтесь ранковими
росами,—а уперто слідуєте за газетними рядками.

Без «діагоналів».

Перед вами:

— Англія...

— Японія...—

— визнала.

— Торговельний договір...

— У Норвегії—страйк...

— У Польщі—40 тисяч безробітних...

— У Франції—

— кличе працюючих червоний стяг над посольством.
— Іще...

Іще—революція світова...

Ви, кусаєте губи.

— Да, наша лавочка зачинена!—думаєте.

Віра ходить на базар, ранком—співає півень, торохтить трамвай і глухої ночі, коли бігають по підлозі мишенята,—ви чуєте, як над городом поринає свіжий дзвін.

Це—

— з високої башти

— губвиконкому.

Тоді почувається, що ви такий мизерний — мизерний, одіпхнутий невідомою рукою од життя. Як колишній гімназист, вилаяний вчителем за брехні...

Почуваєте.

І здається чомусь, що падаєте в безодню...

На далекому кварталі різко свистить вартовий...

VIII.

— Боря, як далі буде... ось бачиш?

Це Віра ранком, коли лежите ще в постілі.

Ви бачите її сорочку в клаптях, усю брудну, у плямах вижче колін.

Робиться нудно до блювоти.

Зітхаєте.

Ранок був свіжий.

Ранком проїхав Полонський,—бо чуєте, як гримнули двері.

Живе проти вас.

Ваше серце йокнуло, а Віра,—тісніше при-
тулилася до подушки.

Проходили дні.

Іще:—

— проходили червоноармійці до лазні, гуділи літаки у сизій далі і гримав дверима Полонський.

У Віри—нема сорочки.

Тепер вона вам брудна і ніколи вже не грає на п'янино.

Минали дні.

Над виконкомом —

— бив —

—годинник

— Ні —

— подумали.

— Не треба—«зарахувати», а краще:—«прошу райком придивитись до мене і скористати нагоду мати у своїх рядах таку людину, як я, громадянин Кандиба».

Унизу приписуєте.

— Робота моя повинна бути платня.

Слово — «платня»—берете петітом.

Потому крутите махорку, складаєте заяву у конверта солодко посміхаєтесь. Дивуєтесь з себе, що така геніяльна думка одвідала вашу голову.

Думаєте:

— Віра купить хромові черевики і батистових сорочок.

Посміхаєтесь.

— До стелі піднімався дим.

X.

Падали дні.

Над виконкомом бив годинник.

.....
?

XI.

Ішов гострий, холодний дощ.

На тротуарах мало людей.

Ви складаєте свої речі на підводу, підняли високо коміра а біла вас Віра тремтить з холоду.

Перевозитесь на нову квартиру.

Вашу заняла якась «відповідальна особа», і вам, як людині з темним минулим,—прийшлося вибиратися.

З сизого неба спадало сіре рядно і повзли за кімр холодні краплинки.

Коняка рушила. Колеса розбивали серце на-двоє.

На тротуарах—мало людей.

Ви, з Вірою,—схиливши голови—їдете за возом.

Ішов—

— гострий,—

— холодний дощ.

.....

XII.

Громадянин Кандиба.

Київ, Москва, СРСР, Сибір, Донбас, Білорусія...

Гримнули двері.
Живе проти вас.
Ваше серце йокнуло, а Віра,—тісніше при-
тулилася до подушки.

Проходили дні.

Іще:—

— проходили червоноармійці до лазні, гуділи літаки у
сизій далі і гримав дверима Полонський.

У Віри—нема сорочки.

Тепер вона вам брудна і ніколи вже не грає на п'янино.

Минали дні.

Над виконкомом —

— бив —

—годинник

.....

IX.

Ви зачинилися у кімнаті і щось пишете. Потім читаєте:
«У райком. Громадянин Кандиба. Рахуючи себе чесною і
прогресивною людиною»...—

— (слово—«прогресивною»—обводите червоним
чорнилом).....

... «яка здібна працювати на радянській платформі—прошу
зарахувати мене в ряди своїх службовців»...

Перевозитеся на нову квартиру.

Вашу заняла якась «відповідальна особа», і вам, як людині
з темним минулим,—пришлось вибиратися.

З сизого неба спало сіре рядно і повзли за комір холо-
дні крапинки.

Коняка рушила. Колеса розбивали серце на-двоє.

На тротуарах—мало людей.

Ви, з Вірою,—схиливши голови—ідете за возом.

Ішов—

— гострий,—

— холодний дощ.

.....

XII.

Громадянин Кандиба.

Київ, Москва, СРСР, Сибір, Донбас, Білорусія...

І ще —

— безліч.

Колесо революції не спинається.

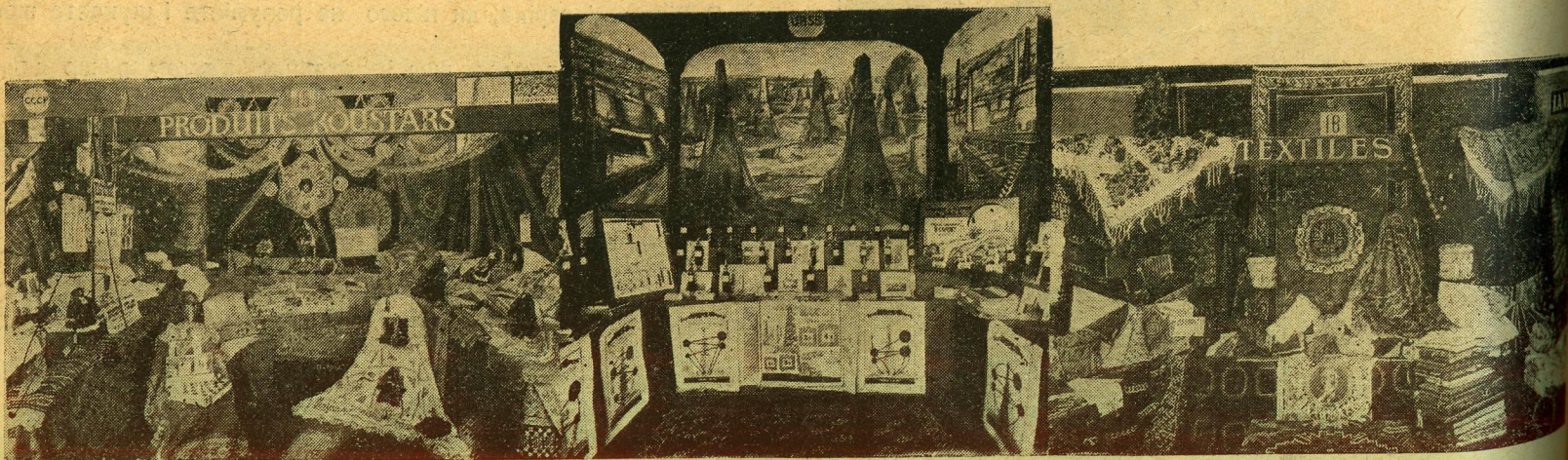
Тумба.

— Але, нехай спокійно стоїть вона на розі Хрещ-
тику і дегенератом позирає на синій день.

Над виконкомом —

— б'є годинник.

СРСР на Ліонському ярмарку.

Кустарні вироби.

Нафта.

Текстильні вироби.

ДЕРЖАВНИЙ ТЕАТР імени МАРІЇ ЗАНЬКОВЕЦЬКОЇ

Театр ім. Заньковецької народився в Києві у вересні 1922 року. В час тодішніх театральних сварок—група акторів, що стояли за революційний реалістичний театр—з'організувалась і поклала підмурок нинішньому Державному драмтеатрові ім. Заньковецької. „Не модно“ було назвати себе „реалістами“ у Києві у ту добу захоплення лівими течіями—і театр рушив на провінцію, будити благословенні Сонгорода українські.

Два роки шаленої роботи на периферії—і театр, що зміцнів і викристалізувався ідеологічно—доплив до „тихої пристані“—до Катеринослава. Взимку 1925 р. Головополітосвіта удержавила Заньківчан. Багацько цікавого є в історії цього театру: були й овації й адреси, був і куліш—одне блюдо на цілу добу, і „истопниками“ були актори в Кременчуці—усього бувало—та не зійшов з шляху спаяний колектив і нині маємо ми радянський серйозний театр, що несе не хиблючи свій лозунг „революційний реалізм у театрі і зрозуміле мистецтво робітництву й селянству!“ З березня в м. Запоріжжі помер режисер і голова ради Держтеатру

Актори театру ім. Заньковецької.

263,130 ч. (з них робітників—123,840 ч., червоноармійців—48,330 ч., селян—10, 740 ч., дітей—21,480 ч.)—цифри досить красномовні.

Зараз театр об'їздить районні села на Запоріжжі, далі поїде на Криворіжжя, Бердян-

Актори театру ім. Зань-
ковецької.

263,130 ч. (з них робітників—
123,840 ч., червоноармійців—
48,330 ч., селян—10, 740 ч.,
дітей—21,480 ч.)—цифри досить
красномовні.

Зараз театр об'їздить рай-
онові села на Запоріжжі, далі
поїде на Криворіжжя, Бердян-
щину. Постійну базу театр має
в Катеринославі, куди він
і повертається у вересні.
Театру потрібні нові ак-
тори, декорації, гардероб—

„97“. В хаті у Стоножки (1-ша дія).

„Ave Maria“—Я. Мамонтова. Молоді безбожники і т. Леон біля храму. Пантоміма «процеси праці».

ім. Заньковецької Олександр Іванович Ко-
рольчук—ця втрата дуже болюче відби-
лась на театрі, але робота не перерива-
лась ні на годину. Нині театром керує
артист Б. В. Романицький, в складі труп
є досить сильних акторських сил: Чичор-
ський, Яременко, Олесь, Приходько, Ме-
щерська, Любарт, Ярошенко, Половко і т. д.
В репертуарі, крім п'єс, що йдуть в
столиці, є також ряд своїх цікавих по-
становок: „Ave Maria“, „Треті півні“
Мамонтова, „Плебейка“ М. Жука, „Лю-
дина в окулярах“ А. Гака, „Розбійник
Кармелюк“ Старицької-Черняхівської і
т. д. За два роки роботи Державний
театр ім. Заньковецької дав 789 вистав
(з них платних—508, для червоноарм.—
11, для робітництва—88, дитячих—13, загально-приступних—92, револ.
свят—29, добродійних—31, селянських-виїздних—17); перепущено глядачів

нема сумніву що все це буде з рештою у Заньківчан,—Катеринослав любить
свій театр і допоможе йому і морально і матеріально.

М. Лебідь.

ВСЕСВІТНЯ

Циклон
в Америці.

Циклон, що недавно лютував у штатах Америки— Місурі, Іллінойс, Індіана, Кентукі і Тенесі, наробив збитків, щось по-над 500 мільйонів доларів. Вбито 823 чол. і 2990 поранено. Зруйновано 29 міст. Циклон розпочався в штаті Місурі, пронісся над Південним Іллінойсом, що постраждав найбільше. В штаті Індіана циклон поділився на два—один пішов над Тенесі, другий—над Кентукі. Найбільш постраждали міста:

Тіша після бурі
в Мурфісборо.

Мерфісборо, Де-Сото, Західний Франклін в Іллінойсі, Грифін, Принстон, Евенсвіль в Індіані і Візам в Тенесі.

Де-які міста па-

Тіша після бурі
в Мурфісборо.

Мерфісборо, Де-Сото, Західний Франклін в Іллінойсі, Грифін, Принстон, Евенсвіль в Індіані і Візам в Тенесі.

Де-які міста палають.

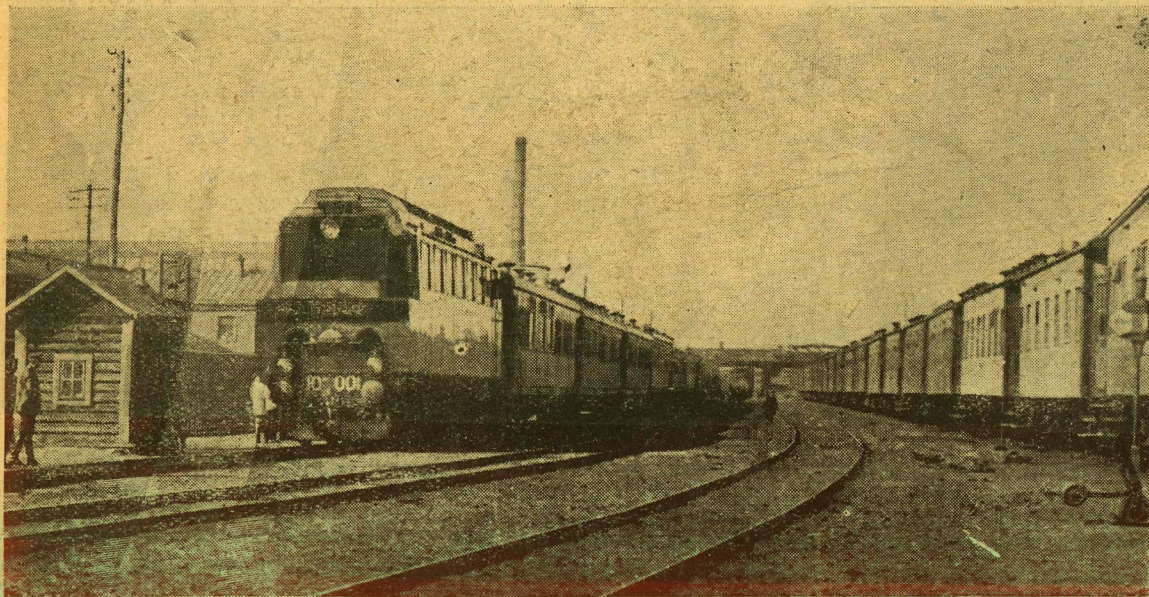

Мала дитина, що втратила своїх батьків, сидить на руїнах. Це все що їй залишилось.

То, чого циклон не зруйнував, полум'я до щенту спустошило.

НОВЕ ЗАЛІЗНИЧЕ БУДІВНИЦТВО.

Тепловоз проф. Ломоносова.

«Топловоз—вигода—економія—сила» — каже проф. Ломоносов. Це ніщо інше, як електромотор, що дає електричний ток. Сама ідея тепловозу виникла 1920-го року, коли вугілля було «одрізано» білими. Тепловоз має силу 1200 кінських сил, підіймає вагу 109 тон, швидкість його—55 верст на годину. Економію теплового матеріалу тепловоз дає величезну. В дорозі—Маріуполь—Москва—Ростов—Пензовск-Порт і назад до Харкова тепловоз ні разу не ремонтували і витрачено на нього всього 22 відрів води.

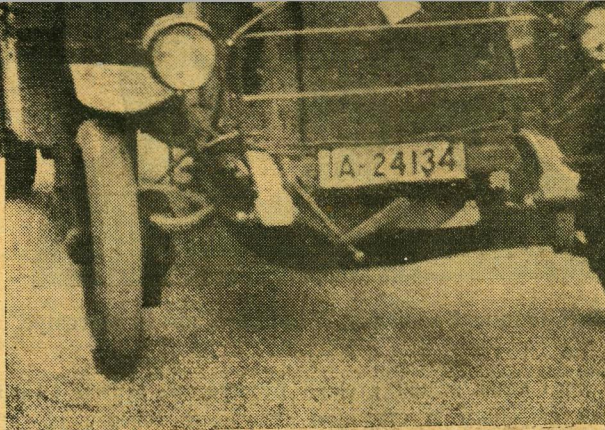
ІЛЮСТРАЦІЯ.

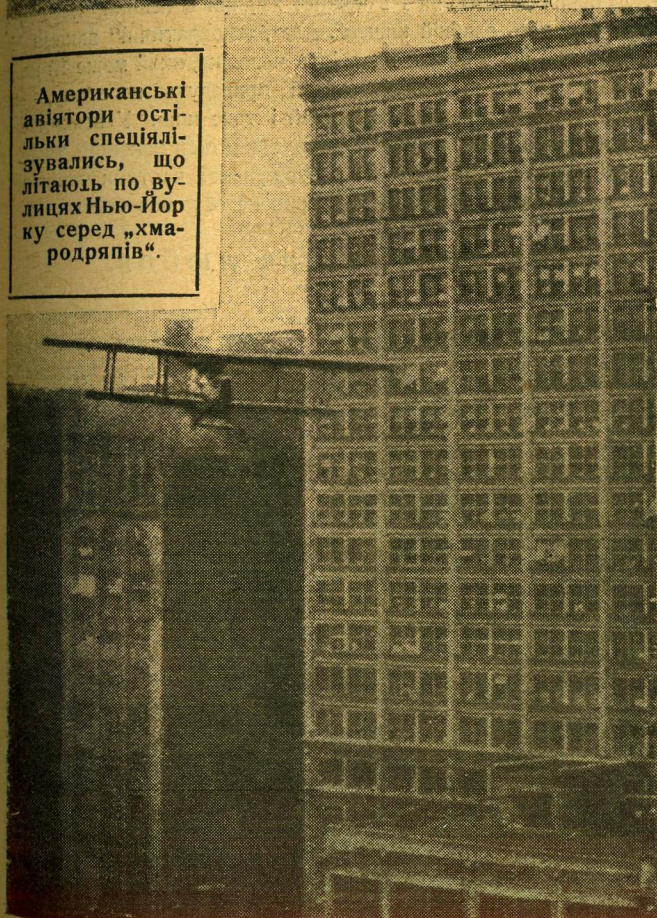
Один епізод із виборчої кампанії в Берліні: фашиські відділи проходять з прапорами по вулицях, нахваляючись розправитись з республіканцями.

Один епізод із виборчої кампанії в Берліні: фашиські відділи проходять з прапорами по вулицях, нахваляючись розправитись з республіканцями.

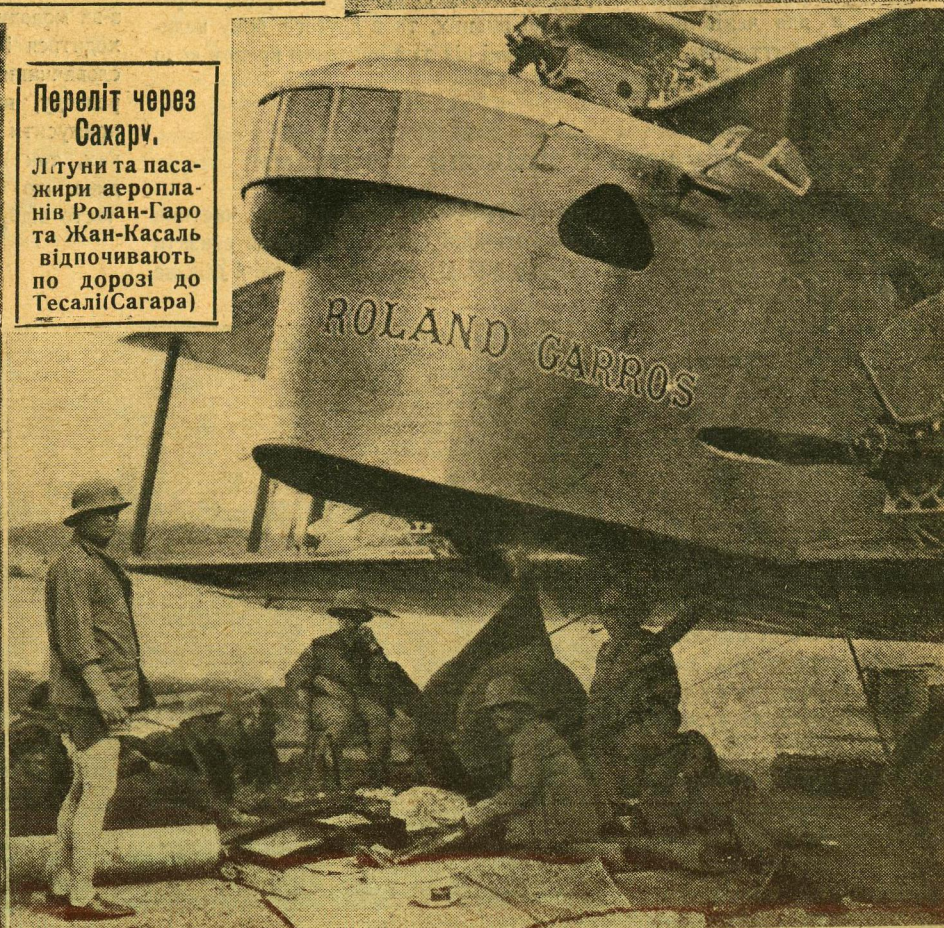

Американські авіатори остільки спецілізувались, що літають по вулицях Нью-Йорку серед "хмародряпів".

Переліт через Сахару.

Літуні та пасажирів аеропланів Ролан-Гаро та Жан-Касаль відпочивають по дорозі до Тесалії (Сагара).

Валеріян Поліщук.

АГЕНТ ВЕЛИКИХ ХИЖАКІВ

„Злата Прага“ й димовий креп.

Центром життя Чехо-Словаччини є, звичайно, Прага. Перше враження од міста зовні — своєрідний готичний колорит пізнішого часу, з башточками, що фациятками висять на головних віхах різних церков, воріт і будинків. Ближче придивитись — переважає чудове бароко, а взагалі дим, як чорний креп, окрутує це гарне місто, що іноді спірає в легенях, не має чим дихати і червоно-багрове сонце, як привід блукає серед тих вугляних туманів. На окраїнах міста дуже багато фабрик, особливо по обробці металю. Довгий час я не міг довідатись, чому Прага носить епітет — „злата“, адже нігде майже жодної бані, позолоченої. Виходить так, що річка Ватава, яка так граційно вигинається серед горбів і готики та пропливає то сумирно, то з шумом через шлюзи й попід мостами, — в своєму піску носить золото. Може то й байка, але так мені з'ясували правовірні чехи, чому Прага носить назву золотої.

Що спільне всім столицям.

Зараз Чехо-Словаччина — агент французького капіталу, Прага начеб столиця Малої Антанти, що ніяк не зважиться визнати СРСР — і тому чехи кажуть, що Прага, — це маленький Париж. Поляки правда й собі

Письменник Броніслав, Майорова, проф. Матезіус.

кажуть, — що Варшава — слов'янський Париж, румуни теж торочать про Букарешт, і, навіть недавно, я вичитав, що китайці такої ж думки про свій Кантон. Тому значить і Прага є — Прага.

Як і всякі великі столиці буржуазних держав і Прага звичайно має де-що спільного зі столицею світу, але головне це — проституція, кафе-ресторани, а для певих ще й життя по пивних та з другого боку вели-

що тепер могутній чех здушив куцого німця в Празі і що королівська селяє ще й досі над Градчанами. Так (аж дико) в країні проклямого демократизму наявні спекулянти на темноті будують ще й зараз храми роздувають націоналізм, щоб легше було випробувати на спинах прикарпатських українців та Празьких робітників на Вацлавському неместі нові карчукові американські палки.

Охранка з першим призом і словаки „по хохлацьки“

В такій атмосфері з одного боку вільного пересування під догляд найкращої в світі охранки (одержала перший приз на якийсь міжнародній виставці по шпигунству) з другого — під ударами американської гуми й реалістичного смороду, — може чеська буржуазія тримати в склепаному виставу свою „лоскутну“ також державу. Бо словаки не вважаючи на велику кількість населення мають стільки користі від того ладу, скільки мабуть колишні грузини мали від царизму. Словак це постать, з якої, як колись з „хохла“, глузує всяка пакость по шантанах, коли його виводять в національній одежді придобреного „гнусним“, так званим, словацьким анекдотом. А що про українців, чи мадярів то й говорити не приходитьсь. Одержали тільки німці остільки міцно взяли слово в культурі Чехо-Словаччини, що навіть найбільш офіційні органи в Празі, як „Прагер Прессе“ виходять по німецькі.

Існує пристойний німецький театр, де йшла між иншим китайська трагедія „Крейдяне коло“, щось з XI віку, з революційним і глибоким змістом і чудесному перекладі Клабунда.

Ознаки здоров'я і власність на жінку.

Але є ознака і здоров'я певної частини чеської маси — це зріст партії і дужий розвиток фізичної культури. Стадіони Праги — відомі цілий світ. Їх тепер ще поширюють, бо має відбутись, здається, всесвітній зліт соколів.

Німецькі звичай поклали дуже великий слід на чеському побуті. Особливо це в родинному житті, в гостюванні і своїми пиріжками, в кафе, в ношенні до жінки й таке инше.

Кілька слів про стан жіноцтва. Як відомо, чешки в масі серед родинництва і середніх громадянських кол дуже діяльні і енергійні, особливо з-за молодю. Любовна данина, як і в кожній людини в певний період, —

Письменник Броніслав, Майорова, проф. Матезіус.

Як і всякі великі столиці буржуазних держав і Прага звичайно має де-що спільного зі столицею світу, але головне це—проституція, кафе-ресторани, а для чехів ще й життя по пивних, та з другого боку величезна частина життя, що проходить у праці під тим вугляним крепом коло машин, станків та інших приладів.

Кам'яне кружево й дракони з чотками.

Святиною чеських націоналістів є Градчани—старовинна частина міста, а особливо королівський старий готичний собор. Це краще сказати одна частина його, що нараховує більше 600 літ, бо друга у двічі більша прибудовується саме тепер. Аж дивно з початку:—в вік наглої грабіжки капіталу хтось буде, стягає може останні копійки на це кам'яне кружево, що фонтаном летить у верх, переплітається хрестиками і листям лап-тим, а все це бережуть примари хімер і кострубатих спинами драконів—злих духів—гріхів для очмарілої в релігійній копоті бідноти. Крізь такі страховища для розумної людини летять кружева з каменю на десятки метрів догори. Летять, щоб чеський пузатий манах унизу, сам подібний на химеру ненажерства, ліцемірно торкаючись чотків, бубонів мандрівцеві, що ось як то шведи порубали статую короля такого-то, й такого-то,

кажуть, — що Варшава—слов'янський Париж, румуни теж торочать про Букарешт, і, навіть недавно, я вчитав, що китайці такої ж думки про свій Кантон. Тому значить і Прага є—Прага.

Існує пристойний німецький театр, де йшла між иншим китайська п'єса „Крейдяне коло“, щось з XI віку, з революційним і глибоким змістом чудесному перекладі Клубунда.

Ознаки здоров'я і власність на жінку.

Але є ознака і здоров'я певної частини чеської маси—це зріст партії і дужий розвиток фізичної культури. Стадіони Праги—відомі цілий світ. Їх тепер ще поширюють, бо має відбутись, здається, мало всесвітній зліт соколів.

Німецькі звичаї поклали дуже великий слід на чеському побуті. Особливо це в родинному житті, в гостюванні і своїми піріжками, в кафе, в ношенні до жінки й таке инше.

Кілька слів про стан жіноцтва. Як відомо, чешки в масі середництва і середніх громадянських класів дуже діяльні і енергійні, особливо з-за молоді. Любовна данина, як і в кожної людини в певний період, ходить і тут в досить слабкій кишені. Але „демократичні“ закони Чехословаччини визнають, що жінка є власність чоловіка, який може їй не давати розводу, витребувати через поліцію—і її приведуть по етапу,—може примусити жити з собою хоч він і не милий і таке инше. У всяких випадках, так званої зради, жінка дуже суворо карається законом, тому й диво, що судові процеси про кохання у буржуазній частині чехів досить часто відбуваються і наша еміграція тут грає не останню роль.

Жінку вішають за любов.

Недавно відбувся суворий випадок характерний для „демократії“. Жінка, яка не виносила фізично свого чоловіка і любила другого, вимагала од мужа розводу, утікла од нього й т. інше. Він її повертав, змушав і так далі. Чоловік, якого жінка любила, і який її кохав, дуже мучився, тому, що жінка мучилась і третій, що не давав розводу по своєму теж мучився. Нарешті ситуація зробилась настільки неможливою—пекучою, що любовник жінки утік од мужа її. І щоб ви думали, суд присудив жінку повісити, щоб була „засторога“ иншим жінкам не підбурювати любовників проти чоловіків.

Прага. Старе місто.

Нирки, як фільтри для пива.

Чехія—це пиво, пиво найкраще,—пиво, що має 500 літ^і традиції й досвід. Ще й досі є середньовічні трактири — пивні де—як на старовинних малюнках таверн, чи в оповіданнях про них, стоять довгі дерев'яні столи, по стінах різні остроги, шпичаки, грати все з литого заліза; величезні залізні лихтарі і все це накрите білими склепінням мурів, наче величезним підвалом,—вічним кам'янам ковпаком. Народ тисячами проходить крізь них, бочками профільтровує крізь свої нирки, пиво і, гикаючи од задоволення, чи од решток горя, що приніс сюди залити, іде до дому.

Така на подобу величезна таверна Флека, що існує без перерви з 1499 року.

Чеськи комуністи сміються: кажуть, що досить закрити пивні й броварні, щоб чеське робітництво влаштувало революцію. Вони мають рацію. Для чеха пиво—це рідкий хліб,—як його називають. Бідняк чех снідає й вечеряє окрайцем хліба, розмочуючи його в губі кувалом пива.

Чому в Празі переважає газ.

Що до спостереження, Прага тільки в центрі має електрику. Окраїни і міщанська частина старовинного міста освітлюється газом.

Відомо, що чеська буржуазія скупа, і тому в гості не ходить. Але бувають виключення, тоді такий сальцисон дбає дати, як найменше, і говорити про це, як найдовше, тільки в перебільшеній оцінці. Тут і розпочинається правдоподібна причина, чому в Празі освітлення газом, а не електричне.

Один радник міської думи з якихось міркувань зробив вечерю в себе вдома на п'ятнадцять приятелів. Шістнадцятою була одна дівчина з гарним руками. І так гостей було шістнадцять, господар 17. Але куховарка помилилася і замість того, щоб зробити 17 котлет, зробила 18.

Коли розложили всім по одній котлеті, виявилось, що одна зайва. Кожному через свою зажерливу вдачу чеського буржуа, що попав на дурничку, захотілось з'їсти ту зайву котлету. Але горіла електрика—це було, як бачете, в центральній частині міста і було нечемно комусь ту котлету схопити. Раптом несподівано електрика тухне. За кілька секунд розтинається проразливий крик цієї єдиної жінки. І в той же час з'являється знову світло, яке показує таку картину: в гарну руку цієї жінки що схопила на тарільці пальцями котлету встромилося одразу 16 веделок. Кожний з гостей, користуючись п'ятою... думав з'їсти ту зайву котлету. Так ніхто б не знав хто її з'їв. А причина, щоб до того ще й було неможливо, була в тому, що жінка була дуже висока і дуже товста.

Прага. Міська Ратуша.

Богемське скло й свобода під „пендриком“.

З різних виробів чехів славиться Богемське скло, себ-то вироби різного посуду з того скла й кришталю. Це дійсно чудове скляне, знов мереживо, і коли-б не постійні страйки робітників і кустарів, що живуть в неможливих умовах, через те, що їх обсіли кругом всякі лихварі, то вони були-б дійсною окрасою людського життя. А так виходить, що не зовсім. Нам одна чеська письменниця комуністка продала вироби страйкорів, які сами рятувалися таким чином од голоду.

За те ці тяжкі обставини, все більше й більше зміцнюють робочий рух і надають йому організованих форм.

Цікаво, що там партія дбаючи про класову борню, мусить дбати і про загальну розвагу для всіх членів, з танцями, з співами різних навіть зовсім не революційних пісень і т. инш. За те це надає якогось братнього характеру організації, хоч і розмякшує класову твердість, що несе з собою наше пуританство.

Один раз на рік—на багатий вечір дозволяється чехам навіть бешкетувати, себ-то «пендрик»—палка поліція не б'є по спині і люмпен може розмочити свою свободу.

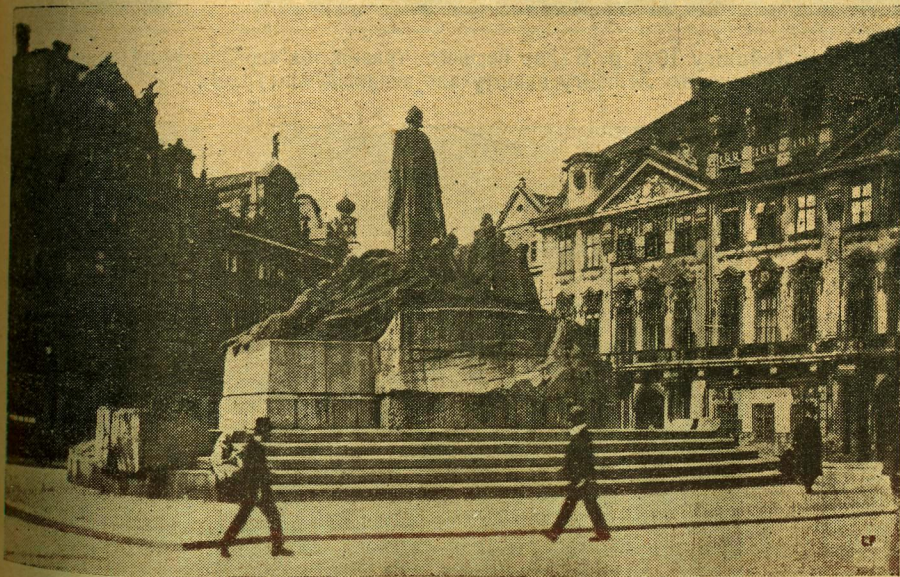
нається пр...
електричне.

Один радник міської думи з якихось міркувань зробив вечерю в себе вдома на п'ятнацять приятелів. Шістнадцятою була одна дівчина з гарним руками. І так гостей було шістнадцять, господар 17. Але куховарка помилилася і замість того, щоб зробити 17 котлет, зробила 18.

Коли розложили всім по одній котлеті, виявилось, що одна зайва. Кожному через свою зажерливу вдачу чеського буржуа, що попав на дурничку, захотілось з'їсти ту зайву котлету. Але горіла електрика—це було, як бачете, в центральній частині міста і було нечемно комусь ту котлету схопити. Раптом несподівано електрика тухне. За кілька секунд розтинається проразливий крик цієї єдиної жінки. І в той же час з'являється знову світло, яке показує таку картину: в гарну руку цієї жінки що схопила на тарільці пальцями котлету встромилося одразу 16 виделок. Кожний з гостей, користуючись пітьмою... думав з'їсти ту зайву котлету. Так ніхто б не знав хто її з'їв. А дівчина, щоб до того ще й було не чути її роботи, вирішила схопити котлету просто рукою. Замість котлети, гості одночасно встромили свої виделки в руку тієї дівчини.

Може вона була дійсно голодна?

Після того радник і гості його, які теж в більшості були радниками виступили рішуче проти проводки по цілому місту електрики, бо вона несподівано тухне і робить подібні неприємності. Газ цього не робить. Це була помста електриці. Ось чому, анекдот каже, Прага ще й досі сидить на газіві.

Прага, Пам'ятник Гусові.

мереживо, і коли-б не постійні страйки робітників і кустарів, що живуть в неможливих умовах, через те, що їх обсіли кругом всякі лихварі, то вони були-б дійсно окрасою людського життя. А так виходить, що не зовсім. Нам одна чеська письменниця комуністка продала виробы страйкорів, які сами рятувалися таким чином од голоду.

За те ці тяжкі обставини, все більше й більше зміцняють робочий рух і надають йому організованих форм.

Цікаво, що там партія дбаючи про класову борню, мусить дбати і про загальну розвагу для всіх членів, з танцями, з співами різних навіть зовсім не революційних пісень і т. инш. За те це надає якогось братнього характеру організації, хоч і розмякшує класову твердість, що несе з собою наше пуританство.

Один раз на рік—на багатий вечір дозволяється чехам навіть бешкетувати, себ-то «пендрик»—палка поліція не б'є по спині і люмпен може поглумитися над свободою.

Бо яка це свобода, коли поліцей добродушно походить й посміхається, коли юрба йде й п'яно кричить, зачипаючи зустрічних, б'ється і таке инш. Але досить кинути який небудь повстанчий лозунг, комусь в юрбу, як негайно піднімається «пендрик» і «вільного» громадянина ведуть в буцигарню.

Армія порятунку од гріхів за долар.

На другий день по цій самій вулиці вільно буде проходити юрбою тільки армія Порятунку—релігійна крамничка англо-американців, які з десятком прибічників, що одержують платню (тут і Українські студенти-емігранти, часом підробляють) з оркестром і прапорами, хрестами, ідуть до центру, займають місце на площі, грають, співають, а потім ведуть проповіді один по англійські, а другий перекладає... Треба почути, як глумиться робітнича молодь, по тихенько правда, в тій юрбі.

— Я вже спаслась! одкидається дівчина, ознак на руку своєму кавалерові.

— А скільки він бере за це в день?—відповідає їй той.

— Більше ніж коштує мій радікуль, що ти вишукав для мене у вітрині і не купуєш.

— Ба,--коли-б я стільки одержував. І далі лайка, але публіка, що слухає проповіді починає обертатись. Тоді молоді, з групою ще других, демонстративно глузуючи, виходять з тлуму.

От, думається, коли-б тут же поруч виліз хто небудь з наших антирелігійцев і зажарив з класової точки зору. Ото було-б вражіння. Але видно на це ще немає часу.